



TE-palvelut

tjänster | services

- Yrittäjän työttömyysturva
- Lomauttaminen ja irtisanominen

Yrittäjän työttömyysturva

1. Yrittäjällä on oikeus työttömyysturvaan yritystoiminnan päättyessä
2. Korona on tuonut tilapäisen lisämahdollisuuden:
 - Yrittäjät voivat saada väliaikaisesti työmarkkinatukea koronavirusepidemian aiheuttaman äkillisen ja yllättävän kysynnän heikkenemisen vuoksi.
 - Työmarkkinatuen saaminen edellyttää, että yrittäjän päätoiminen työskentely on keskeytynyt **tai** yritystoiminnasta saatava tulo on vähemmän kuin 1089,67 euroa kuukaudessa siinä jokaista yrittäjänä työskentelevää henkilöä kohti.
 - Tulon vähentymisen tulee johtua hyvin laajalle levinneestä vakavasta tartuntataudista eli koronavirusepidemiasta.

Työttömyysturva yleisesti

- Ansiopäiväraha työttömyyskassaan kuuluville (mm. Yrittäjäkassa syt.fi), jotka täyttävät työssäoloehdon
- Muille Kelan peruspäiväraha tai työmarkkinatuki (33,66 €/pv)
- Maksetaan 5 päivältä viikossa
- Alussa 5 päivän omavastuu aika
- Edellyttää aina ilmoittautumista TE-toimistoon työnhakijaksi → maksu voi alkaa vasta siitä päivästä, jolloin ilmoittautuminen on tapahtunut
- Mahdolliset lisätulot sovitellaan
 - 300 €/kk suojaosa. Sen ylittävä osuus vähentää työttömyysturvaa 50 %:lla

Koronan tuomia poikkeuksia työttömyysturvaan

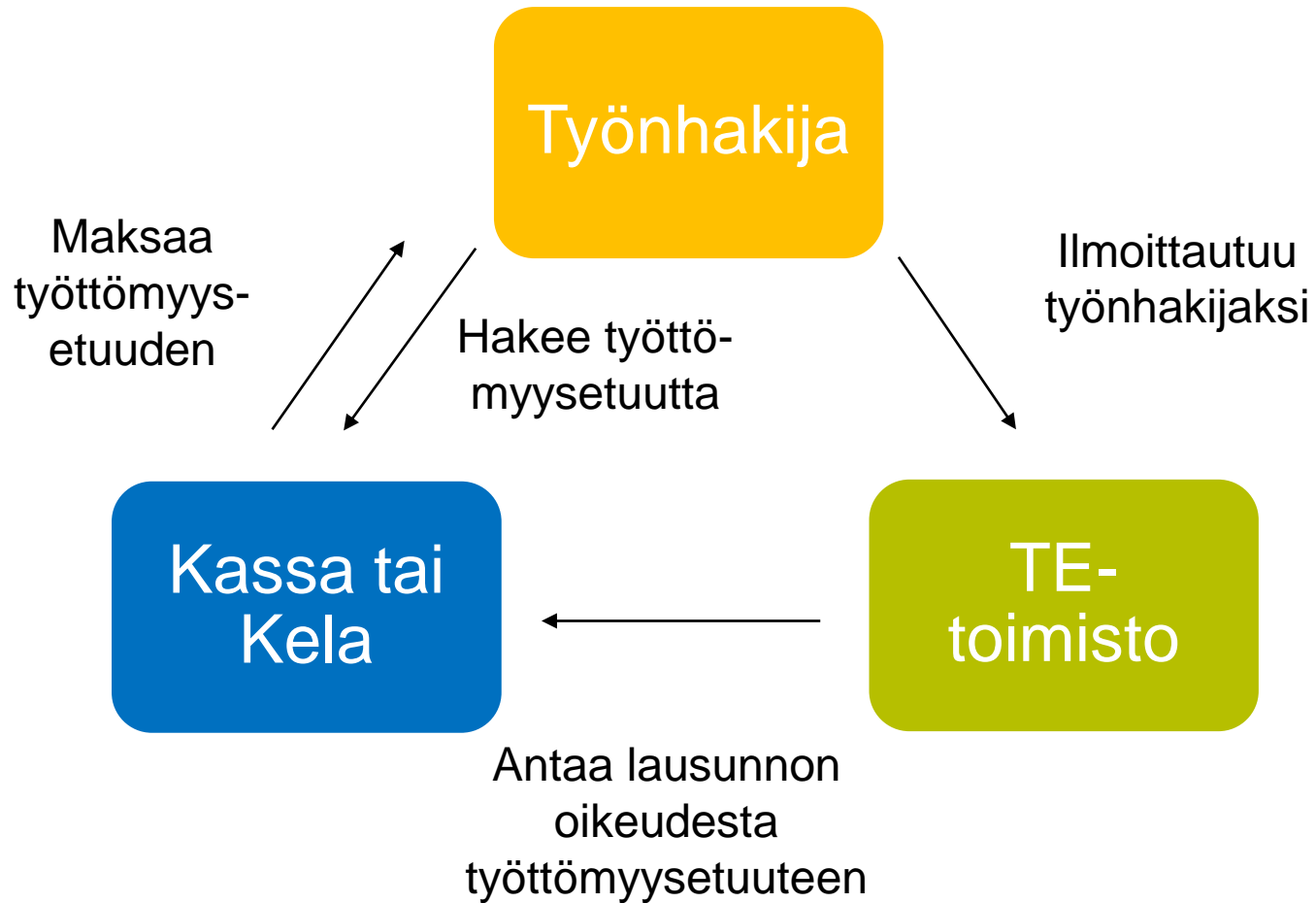
(voimassa 1.4.2020–30.6.2020 → mahdollinen pidennys 31.12.2020 asti)

- Yrittäjille mahdollisuus saada Kelan työmarkkinatukea ilman toiminnan lopettamista toiminnan väliaikaisesti hiipuesssa/keskeytyessä
 - Selvitys koronan vaikutuksista (liiketoiminta ja tulot) TE-toimistolle
 - Ilmoitus tuloista Kelalle kuukausittain tukea hakiessa
- Suojaosaa on korotettu → 465-500 €/kk
- 5 päivän omavastuu-aika poistettu
- Lisätietoja TEM:n sivuilta: <https://tem.fi/kysymyksia-ja-vastauksia-yrittajien-oikeudesta-tyottomyysturvaan>

- **Huom starttirahan saajat!**

Starttirahan enimmäiskesto on pidennetty 12 kk → 18 kk. Mikäli yritys tuottaa edes vähän tuloja, on starttirahalla jatkaminen työmarkkinatukea parempi vaihtoehto, koska tulot eivät vaikuta starttirahaan

Tehtävänjako työttömyysturvassa





TE-palvelut
tjänster | services

Henkilöstön vähentäminen



YT-neuvottelut

- Irtisanominen ja lomauttaminen vaativat lain mukaisen yt-menettelyn, jos yritys kuuluu YT-lain piiriin
- Neuvotteluesitys on annettava osapuolille vähintään viisi päivää ennen neuvottelujen aloittamista
 - Neuvottelujen kesto vähintään 2 tai 6 viikkoa (määräytyy yt-lain perusteella)
 - Ilmoitus TE-toimistolle (vapaamuotoisesti tai esim. kopio YT-esityksestä)
- TE-toimistossa erityisiä muutosturva-asiantuntijoita, jotka neuvovat yrityksiä
- Mikäli YT-neuvotteluiden päättyessä irtisanottavia on vähintään 10, tulee myös neuvottelutulos ilmoittaa TE-toimistolle

Koronan tuomat poikkeukset irtisanomis- ja lomautusmenettelyyn

(voimassa 1.4.2020–30.6.2020 → mahdollinen pidennys 31.12.2020 asti)

- Lomautuksista neuvoteltaessa kesto vain 5 päivää
- YT-neuvotteluja ei tarvita, jos niiden esteenä on yrityksen tuotanto- tai palvelutoiminnalle tai yrityksen taloudelle vahinkoa aiheuttavat erityisen painavat syyt, joita ei ole voitu tietää ennakolta
- Kuitenkin: Jos sitovassa työehtosopimuksessa on määräyksiä henkilöstön vähentämiseen liittyen, on sitä sovellettava lain asemesta. Monilla aloilla on tehty koronatilanteen johdosta poikkeusratkaisuja, joiden sisällöstä voi tiedustella työmarkkinajärjestöiltä.
- Takaisinottovelvollisuusaikaa pidennetään tilapäisesti 9 kuukauteen

Lisätietoja: <https://tem.fi/kysymyksiä-ja-vastauksia-koronasta-ja-tyoelamasta>

Yt-menettely käytännössä

Neuvottelu alkaa:
Ilmoitus TE-toimistolle

Neuvottelu päättyy:
Ilmoitus TE-toimistoon,
mikäli irtisanottuja vähintään 10

Työsuhde
päättyy

Yt-neuvottelut

14 päivää, 6 viikkoa tai (jos
pelkkä lomautus) 5 päivää

- Toimintasuunnitelma
- Toimintaperiaatteet
- Selvittämisvelvollisuus
 - Muutosturva
 - TE-toimiston palvelut
 - Koulutus / työpaikat

Irtisanomisaika / lomautus alkaa

- Info irtisanotuille
- Työllistymisvapaa
- 5-20 päivää
(irtisanotut)
- Työllistymis-
suunnitelma

- Takaisinotto-
velvollisuus 4 tai 6
kk, sopimusten
mukaan, tai 9 kk jos
irtisanominen 1.4.-
30.6.2020
- Työnhakijana oleville

Lomautustilanne

- Työnantaja saa **lomauttaa** työntekijän työsopimuslain mukaisin perustein:
 - **toistaiseksi** tai **määräaikaisesti** enintään 90 päivän ajaksi
 - Edellytyksenä on, että työntekijälle ei voi tarjota muuta työtä tai koulutusta, joka vastaisi työnantajan tarpeita.
 - Työntekijälle tulee aina antaa lomautusilmoitus 14 päivää etukäteen ja lomautustodistus (sisältäen perusteet, ajankohdan ja keston)
- **Koronapoikkeukset:**
 - Työnantaja saa lomauttaa myös määräaikaisen työntekijän kuten toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa olevan työntekijän
 - Lomautusilmoituksen antaminen 5 päivää etukäteen riittää
- Lisätietoja työsuojelu.fi: <https://www.tyosuojelu.fi/tyosuhte/lomautus>
- Lisätietoja käytännöistä TE-toimisto sivuilla: https://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonantajalle/henkiloston_kehittaminen/lomauttaminen/index.html

Lomautustilanne käytännössä

- Työnteko ja palkanmaksu keskeytyvät väliaikaisesti, mutta työsuhde pysyy muutoin voimassa
- Lomautuksen aikana työntekijät voivat saada työttömyysetuutta
 - Edellyttää ilmoittautumista työnhakijaksi TE-toimistoon ja päivärahan hakemista työttömyyskassasta tai Kelasta
- Lomautettu rinnastetaan työttömäksi työnhakijaksi ja hänellä on velvollisuus ottaa myös muuta työtä vastaan ja hän voi hakeutua toisen työnantajan palvelukseen
- Jos lomautus keskeytetään, työntekijän tulee palata töihin sovittun mukaisesti

Irtisanominen ja muutosturva

- Kaikilla työntekijöillä, jotka irtisanotaan tuotannollista tai taloudellisista syistä, on irtisanomisaikanaan oikeus palkalliseen työllistymisvapaaseen 5 – 20 päivää irtisanomisaikana
- TE-toimisto tulee mielellään paikan päälle pitämään infotilaisuuden irtisanottaville
- Säännöllisesti vähintään 30 henkeä työllistävät yritykset:
 - Valmennus- ja koulutusvelvollisuus vähintään 5 vuotta työskennelleille
 - Velvollisuus järjestää työterveyshuolto vähintään 5 vuotta työskennelleille (päättyy, jos henkilö työllistyy muualle)
 - Työterveyshuoltoa on tarjottava 6 kk työntekovelvoitteen päättymisestä lukien
- Lisätietoja TE-toimisto sivuilla: https://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonantajalle/henkiloston_kehittaminen/muutosturva/index.html

Monikanavaisuus - miten asioit kanssamme

- Monipuolista palvelua verkossa, puhelimitse tai kasvokkain
- Monet aiemmin henkilökohtaista käyntiä vaatineet ilmoitusluontoiset asiat voi hoitaa verkossa tai soittamalla puhelinpalveluun
- TE-palvelujen asiantuntijat palvelevat niin henkilö- kuin yritysasiakkaita yhdessä todettujen palvelutarpeiden mukaisesti

Verkossa

- www.te-palvelut.fi tarjoaa henkilöasiakkaalle ja työnantajalle tietoa sekä kanavan monipuolisiin asiointipalveluihin
- www.Suomi.fi tarjoaa yrityksille tai yrittäjiksi aikoville tietoa yritystoiminnasta ja julkisista yrityspalveluista sekä näihin liittyviä asiointipalveluja
- Tietoa työttömyysturvasta:
 - Työttömyyskassojen yhteisjärjestö www.tyj.fi
 - Kela www.kela.fi



TE-palvelut
tjänster | services

Yt-tilanteisiin liittyvä lainsäädäntö



Laki yhteistoiminnasta yrityksissä

- Ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle ennen yt-neuvottelujen alkamista: neuvotteluesitys (8 luku 48 §)
- Viipymättä selvitettävä yhdessä työvoimaviranomaisten kanssa julkiset työvoimapalvelut (8 luku 49 §)
- Työllistymistä edistävä toimintasuunnitelma: aikataulu, menettelytavat, muutosturva, julkiset työvoimapalvelut sekä työnhaun ja koulutuksen edistäminen (8 luku 49 §)
- Alle 10 henkilön irtisanomisissa vastaavat toimintaperiaatteet (8 luku 49 §)
- Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma (4 luku 16 § 5 mom.)

Työsopimuslaki

- Ennen irtisanomista työnantajan on selvitettävä irtisanottavalle irtisanomisen perusteet ja vaihtoehdot. Mikäli työsopimus irtisanotaan 7 luvun 8§ perusteella, konkurssi- tai kuolinpesän on esitettävä selvitys irtisanomisen perusteesta työntekijöille niin pian kuin mahdollista (9 luku 3§)
- Työllistymisvapaan pituus ja määräytyminen (7 luku 12§)
- Työnantajan kustantama valmennus tai koulutus (7 luku 13 - 14§)
- Takaisinottovelvoite (6 luku 6§)
- Ilmoitus työ- ja elinkeinotoimistolle, mikäli irtisanottuja yli 10 (9 luku 3§)
- Työterveyshuolto (Työterveyshuoltolaki 1 luku 2§)

Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta

- TE-toimisto kartoittaa työnantajan ja henkilöstön edustajan kanssa julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen tarpeen (12 luku 3§ 1 mom.)
- TE-toimisto avustaa yhdessä ELY-keskuksen kanssa yhteistoimintalain mukaisen työllistymistä edistävän toimintasuunnitelman tekemisessä (12 luku 3§ 2 mom.)
- TE-toimisto varaa riittävät resurssit ja varautuu tarpeellisiin toimenpiteisiin heti saatuaan ilmoituksen tuotannollisin ja taloudellisin perustein irtisanotuista vähintään 10 henkilöstä (12 luku 3§ 3 mom.)
- TE-toimisto laatii työllistymissuunnitelman ja järjestää siihen sisältyviä palveluja työ- ja elinkeinoviranomaisen käytettäväksi osoitettujen määrärahojen rajoissa (2 luku 6§, 7§ ja 9§)